

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

• • • • •

*Când vedea-vom încă un erou român?
Secolii se scură, ferele rămân!
Nici o zi n'aduce neamului mărire:
Viața noastră trece fără strălucire!*

*La gândiri de fală, sufletul căzut
Tremură ca sclavul ce s'a abătut.
Fugul pentru dînsul s'a făcut un bine;
Viața în robie... nu mai e rușine!
Și cu toate astea, o, pământ iubit,
La mai mândre zile tu ai fost ursit!..*

*Sabia străină pleacă frunți plecate!
Când inima-i slabă, brațele-'s legate!*

*Mulți roșesc în viață mândru-a mai gândi
În străbuna țară fericiți a fi!
Căci robia lungă sufletu 'njosește
Tot pe-atât cât corpul dureros zdrobește!*

*Vulturul cel mândru, căruia s'au smuls
Aripile, zace de dureri pătruns, —
Dar când crește-aripa-i, își apucă sborul,
Sparge cu mândrie vînturile, norul!..*

3/15 Maiu.

Aflăm că pentru sărberea cât mai vrednică a zilei de 3/15 Maiu, se va conchema la Blaj o adunare poporală, ce se va întruni pe «Câmpul Libertății». Față de această adunare noi ne-am arătat încă înainte cu 4 săptămâni părerea, când în numărul 14 (dela 16 Aprilie) vorbind despre felul «Cum se sărbăm noi?» am zis:

„Dacă se va arangea și conchema undeva vre-o adunare: cu Dumnezeu înainte, fiecare Român care poate, se alerge la ea!”

Sîntem și azi de aceeași părere și îndemnăm și mai cu dinadins pe toți Românii cari au cătuși-de-cât prindere, să alerge pe această zi la Blaj, fără privire la aceea, că va fi adunarea îngăduita de autorități ori nu va fi! Pentru-că planul e următorul: în marea

biserică catedrală, după serviciul divin obicnuit, la care va pontifica însuși Metropolitul încungiuat de canonici și mulți preoți, se va serba un parastas solemn pentru sufletele eroilor noștri dela 1848, cari vor fi trecut la odichna de veci, ținându-se firește și o vorbire ocazională frumoasă, — ear' după parastas, publicul mare se va îndrepta spre mormintele cari închid în sinurile lor oseminte de bărbați de vre-o însemnătate din acele vremuri, încununându-le și rostind rugăciuni asupra lor. Dacă adunarea va fi îngăduită, se va ținea apoi și adunarea poporală comemorativă pe frumosul Câmp. Ear' sara, și într'un fel și într'altul, va fi un concert și petrecere, pe care nimenea nu le poate opri. De nu se va îngădui adunarea, totuși e bine să se vadă lume multă și din toate părțile venită la sf. biserică ce se înalță în marginea istoricului „Câmp al Libertății”, și peregrinând în număr împunător la morminte spre a le încununa! Și fără de adunarea pe Câmp, manifestarea, vîzându-se lume multă în acea zi la Blaj, își va avea însemnătatea sa demonstrativă, ca și atunci când s'ar fi îngăduit.

Pentru cei rămași acasă, e apoi cu atât mai vîrtos o datorință, a înalța și ei parastase pentru odichna sufletelor eroilor cari la 48 și-au aruncat viața și averea în primejdie pentru ale neamului drepturi!

Ori-care om are drept să dea un parastas spre acest scop, ear' domni preoți, firește, îl vor servi cu evlavie și strălucirea cuvenită. Aducându-le aminte oamenilor, sigur în tot satul se vor afla zeci de inși, cari se dea cu dragă inimă aceste parastase.

Un gând frumos.

O bună parte din inteligența română din comitatul nostru al Hunedoarei, e, în ajunul sărbării de 3/15 Maiu, însuflețită pentru un gând frumos: să se facă în cercuri cât mai largi stăruințe, ca, inteligența și popor, să lege

de datul acestei zile și o manifestație nobilă, de jertfă pentru vre-un așezământ oare-care național și de binefacere din părțile noastre, precum e „Convictul” dela gimnasiul român din Brad.

Convictul plănuie să se înființeze pe lângă gimnasiul nostru din Brad, e un așezământ din cele mai folositoare pentru noi: în el se vor adăposti la timpul seu studenți români săraci, ca să poată învăța și să primească o creștere cât mai îngrijită.

A contribuie pentru fondul acestui convict, e, într'adevăr, a prăznu în unul din cele mai frumoase feluri ziua de 3/15 Maiu. În multe părți se fac petreceri cari scot multe parale din punga publicului: n'a fi oare mai vrednic, mai sfânt sărbătoră ziua, când și eu și d-ta și cel de-al treilea, în loc să dau crășmarului poate 2—3 florini ori și mai mult, pe beutură, voiu trimite un floren, sau o coroană macar, Direcțiunii gimnasiului nostru din Brad, pentru mărirea fondului Convictului?

Nu mai încape îndoială că da!

Apoi așa se și facem în toate părțile! Să închinăm cu un pahar două mai puțin, și să trimitem pentru Convictul din Brad din privilegiul zilei de 3/15 Maiu, câte un floren, câte o coroană macar, care cât ne îndeamnă buna noastră inimă românească.

Au să fie foarte laudați cei-ce vor urma acest îndemn!

Avem bune nădejdi, că din toate orașele și satele, pe unde va străbate această idee, vom putea arăta câte-un mînnunchiu de jertfitori.

Noi alăturăm la nrul de față al foii noastre mandate postale adresate gata, pe cari mai vine scrisă numai cifra și numele dăruitorului, și se pune la postă.

Să n'aibă nimeni teama că trimițînd ar face doar' un lucru neiertat. Numai a face „colerte”, a aduna dela mulțime, nu e îngăduit fără știrea autorităților, dar' ca eu singuratic, și d-ta singuratic, și cel de-al treilea, să dau spre un scop oare-care o sumă anumită, abdicînd de ori-ce drepturi mai departe (precum am și scris noi pe couponul manda-

tului postal) asupra darului, — asta e iertat și de lege!

Cu D-zeu înainte! Ce putem, tot să facem: Unii să meargă la adunare la Blaj pe Duminica ce urmează în săptămîna viitoare, ceialalți, rămași acasă, să sărbăm și aici parastase și să trimitem și oare-cari sumulițe, din toată comuna cât de cât, spre scopul arătat, — și atunci vom fi sărbător destul de cinstit ziua aducătoare aminte de marea manifestare națională dela 3/15 Maiu 1848!

Pe unele locuri aflăm că se arangiază petreceri, al căror venit curat se va da Convictului. Foarte bine!

Răsboiul între Spania și Statele-Unite.

Bată știrile date de Duminică încoace despre răsboiul fioros, pe apă, între Spania și Statele-Unite. Fiecare știre e parcă un pas înainte față de cealaltă în greutatea veștii ce aduce. Le dăm cu datul zilei în care au ajuns la noi.

Duminică (1 Maiu n.) Mare aprindere a produs în America vestea, că Impăratul Austro-Ungariei Fr. Iosif I., ar fi dat o sumă mare de bani Spaniei pentru coperirea trebuințelor sale de răsboiul! Se vorbia de nici mai mult nici mai puțin ca — declarare de răsboiu și față de Austro-Ungaria, adecă de atacare și a corăbiilor ei ce s'ar întâlni undeva, căci ajutorarea cu bani a Spaniei, e deopotrivă cu a lua parte la lupta ei contra Statelor-Unite! Știrea o dase nu se știe ce scornitor, dar' a tost mîne-zi desmințită, căci M. Sa n'a dat nici o para pentru numitul scop.

— Se svonește că Spaniolii ar fi prins o corabie americană, ce ducea 5 milioane de dolari pentru America.

— Consulul spaniol din Milan (Italia) a adresat o rugare cătră toți Spaniolii aflați în Italia de sus, și cătră popoarele de sânge latin, cu simpatii pentru Spaniolii, cari și ei sunt latini, să adune bani pentru sporirea flotei spaniole!

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Pe pământ primitor.

Novelă militară

— Ce veste, domnule doctor?

— Ce veste, tată; și cum merg Francezii tîi?

Doctorul, fără să răspundă acestor două întrebări venite aproape într'același timp și făcute de fie-sa și de slujnică, se desbracă de blană, fiindcă era un ger afurisit afară, își puse pălăria pe cămin, și pe urmă se așeză cu picioarele în fața focului.

Fică-sa îi respectă tăcerea, fiindcă știa că el tăcea numai când era prea ocupat, și început să soarbă din ceașca cu cafea cu lapte făcînd înse semn slujniciei să iasă afară. Gredel, slujnica, femeie foarte devotată stăpînilor săi, ieși. Nu se închise însă ușa bine de tot și fata se scoală dela masă, se apropie de doctor, și-l întreabă:

— Tăticule, nici nu mi-ai zis bună dimineața; ai plecat prea de vreme. Cum îi merge Francezului?

Kobus Müller, dela facultatea din Băle, pără că se deșteaptă dintr'un vis rău Luă mîinile iubitei lui Lisabetha, o strînsă pe piept și o sărută pe obraz.

— Tu ești o fată de zahar, Lisabetho, și eu sunt un uricios, îi răspunde el. Să mîncăm, fata mea; afară e frig, eu am ieșit din casă prea de dimineață... și... pe când vom mânca ..tu să mă sfătuești.. fiindcă ești cuminte ca și muma ta, iubita pe care am pierdut'o.

Fata îi mai aduse o ceașcă cu cafea cu lapte și câteva felii prăjite de pâine neagră cu chimin, cari plăceau mult doctorului.

După-ce mîncă, scoase din buzunar o pipă de porțelan împodobită cu chipul lui Wilhelm Tell, o umplă cu tutun, pe urmă o aprinse și început să fumeze.

Fata, vîzîndu-l dus pe gânduri, tuși ca să-i dea de știre că e gata să-l asculte.

— Francezului nu-i merge bine, Lisabetho, răspunde doctorul; rana i-s'a închis aproape bine, însă a pierdut prea mult sânge; a suferit așa de mult bietul băiat, încât... 'mi-e frică că n'are să-și mai vază țara... Jalnic lucru e războiul zise el dus pe gânduri!

«Iubiți-vă unii pe alții!» zice Evanghelia... și oamenii se omoară, se sfășie ca nește fiare sălbatice; și neveste, mume, surori, logodnice, plîng cu suspine, ele pe cari Dumnezeu le-a făcut pentru bucurie și fericire...

— Dar... Francezul, tăticule? îi tăe vorba Lisabetha.

— Ai dreptate, copila mea, bat câmpii, vîz bine. Să vorbim de rănitul meu. Poate că numai un singur lucru l'ar scăpa: aerul curat.

În spitalul din Băle nu le lipsește nimic bolnavilor în ce privește îngrijirea; doctorii ceialalți și eu ne prăpădim sănătatea îngrijindu-'i; grijitorii și damele dela ambulanța din oraș, între cari mă bucur că faci și tu parte, ne ajută cum pot mai bine. Dar' îngrijirea ori cât de bună ar fi, tot nu face cât aerul curat.

— Tată, zise Lisabetha, adu-ți aminte ce ai făcut pentru mine, pentru fata ta așa de plîpândă, și care se topea din zi în zi măcar că o îngrijai ca pe o floare.

— Ai dreptate, fata mea, răspunde doctorul, erai foarte gingașe, erai galbenă, pierdusem ori-ce nădejde; mă temeam... fiindcă rămăsesem numai cu tine.

— Și ce ai făcut atunci, dragă tată?

— Mă gândesc la ceva, fata mea... zise deodată doctorul luându-'și pipa din gură. Aici, este aerul minunat, și, dacă îmi dă voe primarul... oh! ce gând!..

Și Müller se sculă, își luă pălăria, blana, ieși repede din casă.

După plecarea lui, Lisabetha se așeză pe un scaun, și pe urmă murmură: «Crăciun are să-și vază țerișoara lui!»

Grăciun Kerverguen abia fusese primit doctor în medicină în orașul Rennes în 1870, când fu chemat sub steag în compania mobilă din Ille-et-Vilaine (în crâncena luptă dintre Prusaci și Francezi).

Nenorocirile se țineau lanț, și el, ca un patriot adevărat, ceru și dobândi voia să intre într'un batalion de vînători pedestri, care fu pus să slujască în armata Răsăritului.

Acolo, comandantul său de batalion, căruia el îi fusese recomandat printr'o scrisoare de cătră decanul facultății de medicină din Rennes, îl numi medic maior-adjutant.

Luă parte la toate luptele date de această nenorocită armată, strînsă din elemente rezlețe și din soldați rău îmbrăcați, luptînd totdeauna împotriva unui dușman mai mare în număr, suferind de foame, de frig.

Luptă glorioasă, dar' steapă, care se sfîrși cu o retragere, în care 85.000 de oameni cu 11.000 cai și 202 de tunuri trecură în Elveția, apărute de o parte din corpul al 18-lea de armată, susținînd în strimtoarea Cluse, o luptă înverșunată, dela 11 de dimineață și până noaptea!

În lupta aceasta Crăciun fu rănit de un glonț care îi trecu prin coapsă, și, după suferințe cumplite, pricinuite de zdruncinarea unei trăsuri de rechiziție, în care zăcea înțins pe paie, se deșteptă într'o zi într'o odă

Lumi. Flota mare americană manevrează încă tot înaintea orașului Havana (capitala Cubei), care însă e bine întărit și păzit. Toată insula (Cuba) e altfel împrejmuită de corăbii americane.

— Trei corăbii americane au încercat bombardarea (impuşcarea cu tunurile) a orașului Cienfuegos, dar' nu i-au făcut pagube, căci gloanțele cădeau departe de țermuri, în apă. Apărarea spaniolă n'a răspuns impuşcărilor americane, căci corăbiile lor ce trăgeau cu tunurile, cădeau în afară de baterea tunului, (și așa ar fi tras pe nimic și ei.)

Infrângerea Spaniolilor.

Marți au sosit știri despre o grea infrângere suferită de Spanioli în două locuri unde au dat pept cu Americanii. *Ei au fost crunt bătuți atât pe apă în fața orașului Manila, capitala insulelor Filipine, cât și în cetatea Cavite, cea cu mari întărituri, care apără orașul-port Manila!*

Eată cum s'a întâmplat groaznică luptă:

Lupta la Manila.

Duminecă, în 1 Maiu, dimineața, flota spaniolă, stând din 7 încrucișătoare și 10 cano-niere păziau portul cel larg la Manila. Deja în zori, vasele așezate nainte pentru a da signale, vedete pe apă, au vestit că flota americană vine! Față de cele 17 corăbii spaniole, toate vechi și mărunte, flota americană sta numai din 7 corăbii, dar' niște corăbii, cari față de cele spaniole, păreau 7 urieși față cu o mână de oameni muritori!

Lupta a fost scurtă: abia 2 ciasuri s'au împoșcat împrumutat cu gloanțe de moarte ducătoare, și Spaniolii au fost zdrobiți: din cele 7 corăbii mai mari ale lor, 4 au perit: corabia panterată »Regina Cristina«, pe care era și admiralul comandant, a luat foc, căci Americanii pușcau cu gloanțe de petrol, cari căzând jos se spârgeau și aprindeau; încrucișătorul »Don Juan d'Austria« a fost aruncat în aer, încrucișătorul »Castilia« a ars și el, alte corăbii mai însemnate au fost găurite și Spaniolii le-au scufundat ei înșiși în mare, ca să nu cadă în mâna inamicului!

Două mii de soldați au perit și ei în cele două ciasuri de luptă, omoriți de gloanțe ori scufundați în tundul mării.

Insuși guvernul spaniol, în telegramele ce trimite din Madrid tuturor țerilor, recunoaște că »puterea armată maritimă a Spaniei la Manila a fost nimicită! Un ministru spaniol a zis, după primirea știrii despre infrângere: »La Manila nu ne-a mai rămas nimic din modesta noastră putere armată pe mare!..«

Pustiirea cetății Cavite.

După învingerea pe apă în fața orașului Manila, Americanii au început bombardarea întăriturilor cetății Cavite, ce apără orașul.

La început Americanii au fost respinși, scufundându-li-se 2 corăbii și perindu-le 500 de oameni, căci cetatea e înzestrată cu tunuri mari și puternice! Mai târziu însă au prins tot mai mare putere și cu atâta belșug au aruncat focul potopitor, că au dărâmat cu totul și cetatea asta! Ear' părțile din afară de întărituri le-au nimicit cu foc: pușcând asupra lor cu gloanțe de petrol, cari spâr-gându-se aprindeau tot în jur de ele!

Filipinele pierdute!

Prin aceste biruințe americane asupra puterii celei mai de frunte a insulelor Filipine, aceste insule sunt socotite ca pierdute cu totul pentru Spania. Dobânda Americanilor e mare: insulele zise »Filipine« stau din 10 insule mai mari și aproape 1000 mai mărunte, având cu totul 6 milioane de locuitori, și fiind foarte roditoare! Afară de aceea, cine are aceste insule, e stăpân pe prejmuirile Asiei-Orientale și asupra mișcării pe Oceanul-pacific.

Soarta Spaniolilor de pe insule, e acum foarte de plâns: locuitorii indigeni, adevărații moșneni ai insulei, văzând că e aci capătul domniei Spaniolilor ce demult îi tiranisau, au sărit acum și ei, și nu mai e putere care să-i înfrâneze. Unde numai prind Spanioli, îi măcelăresc fără milă, îndeosebi le omoară pe toți preoții, ba nici pe femei, nici pe copii nu-i cruță! Ear' orașul Manila însuși, care cuprinde mai mulți Spanioli, e în cea mai mare lipsă! De pe mare nu-i poate veni nimic, închis fiind de corăbiile americane biruitoare, din lăuntru insulei e închis de poporul răsculat, așa că azi nu mai are de unde primi nici muniții, nici hrană!

Lupta cea mare.

Lupta cea mare și hotăritoare însă, se va da la Cuba, unde și Spaniolii și Americanii și-au adunat ce-au avut mai bun. Sânt însă slabe nădejdi pentru Spanioli.

Joi au sosit următoarele știri: Flota spaniolă a plecat spre Portorico, să caute pe cea americană. Americanii își adună laolaltă toate corăbiile de război spre a întimpina pe Spanioli. În cercurile militare de marină engleză se ține, că flota spaniolă merge să-și afle pustiirea sigură!

Pe Mercuri ori Joi s'a așteptat ciocnirea hotăritoare între flote!

Urmările în Spania.

Urmările războiului, nehotărît încă, dar' privitor la care nu mai încapă îndoială, că se va sfârși zdrobitor pentru Spanioli, — sunt în Spania foarte îngrijitoare: mulțimea mare a poporului, care, poate pe drept, pentru nenorocirile războaielor, face vinovați pe capetele încoronate și sftetnicii lor, s'a ridicat în Spania contra familiei domnitoare și a sftet-

nicilor se! În Madrid au atacat palatul ministerial și s'au îndreptat în contra curții regale, încât a fost lipsă să se proclame starea de asediu asupra orașului! Din țară încolo asemenea vin știri de mari tulburări. E teamă, că, pe lângă nenorocirea războiului îndepărtat, prin care se vor perde coloniile, și țara însăși va fi învăluită în flăcările revoluției, din care va urina: răsturnarea familiei domnitoare și prefacerea țării în »republică!«

SINODUL archidiecezan dela Sibiu.

Ședința a VI-a (29 Aprilie n.).

Președinte: Exc. Sa Metropolitul. Notar: Dr. I. Buzura.

Deputatul A. A. Nicoară, a făcut interpelare (intrebare) la adresa Exc. Sale Archiepiscopului că are I. P. S. Sa, ca cap al bisericii cunoștință oficioasă și dela cine, despre trecerea a doua la unire a 54 familii fruntașe din Dobra, întâmplată a doua zi de sfințele Paști, și ce mijloace a luat pentru delăturarea pericolului ce amenință biserica noastră în părțile acelea? Care e rezultatul practic al pașilor făcuți de Vener. Consistor? Ce pași a luat Ven. Consistor pentru pacificarea Dobrenilor după venirea exmisului Ioan Papiu (în ajunul sf. Paști)? Ce pași a luat pentru satisfacția trimisului Consistorului insulă la Dobra de către însuși administratorul tractului și organele politice cari îl susțin? și ce are cunoștință Ven. Consistor despre amestecul fățiș și indirect al unui deputat dietal romano-catolic și a întregii administrațiuni politice, pentru susținerea actualului administrator, și ce pași a luat pentru delăturarea acestui amestec ilegal?

Răspunsul Exc. Sale la interpelație va urma în ședința viitoare.

Deputatul Dem. Comșa a făcut propunerea: Consistorul să roage pe minister a pune la dispoziție pentru seminar, mijloace de a întregi o grădini centrală de pomărit și legumărit la Sibiu, și 4—5 în alte locuri din archidieceză, precum și subvenție pentru a putea ține cu învățătorii an de an cursuri de pomărit, legumărit și vierit, apoi să ceară câțâimi mai mari de pădureți, altoi, frăgari, vișe americane etc. spre, a.l.e. împărți pe scama școalelor noastre. Să dă comis. școlare.

Deputatul Dr. Ioan Mihai propune: Ven. Consistor să se îndatoreze cu adunarea datelor privitoare la contribuția (jertfa) ce poporul nostru o face an de an pentru biserică și școală, fie în bani gata, fie în naturalii. Să dă comisiei bisericești.

Zidirea catedralei, a ridicat discuție mai lungă. Comisia organizătoare prin referentul seu Part. Cosma face istoricul chestiunii, arătând momentele mai însemnate prin cari a trecut dela ivirea ei, ajungând la sfârșitul, că locul cel mai nimerit din toate punctele de vedere pentru zidirea catedralei, ar fi locul din Strada-Morii, care formează proprietatea archidiecezei. Propune deci ca Consistorul să se însărcineze cu pregătirea planului pentru acest loc.

Ex. Sa Metropolitul află pentru zidirea catedralei mai corăspunzător locul unde se află biserica de astăzi din cetate, în Strada-Măcelărilor, având a se demola și câteva case vecine.

Dep. Dem. Comșa susține, că nu avem încă toate elementele de judecată pentru a putea aduce un conclud atât de hotărît, cum propune comisia. Și anume solul (locul) 'i-se pare a nu fi cercetat de oameni specialiști, de oameni chemați a-și da părerea, ear' d-sa știe că acel loc e gropilos, surpăcios, căci înainte vremuri erau acolo ziduri și turnuri de apărare a cetății contra inamicului. Face contra-propunere, să se iee ingineri buni să cerceteze întâi locul, apoi să se iee hotărîre pentru el, la anul. Dar' din multe puncte de vedere, ar fi p. ntru grădina din Strada-Schewis.

Au luat încă parte la discuție dnii Dr. P. Span, Dr. I. Blaga, Dr. V. Bologa, Dr. Ioan Mihai, I. de Preda, Nic Ivan, toți contra propunerii comisiei, fie pentru-că nu sânt pentru locul propus, fie că nu li-să par destul depre gătit lucrul, ca să se iee hotărîre în merit.

Deputatul Dr. P. Barcianu, într'o vorbire aproape de o oră, a arătat însă pe larg și foarte luminos, de ce și d-sa a sprignit și în comisie și susține și aici propunerea comisiei! Combate cu dovezi convingătoare toate cele aduse contra acelei propuneri. Vorbitorul este des interupt de aprobările deputaților

Pusă chestia la vot, 18 sânt pentru propunerea deputatului Comșa, 22 pentru a comisiei. S'a primit deci ca noua catedrală să se zidească pe locul din Strada-Morii, alături de casa comitatului. Să se publica concurs pentru plan și să se vor urma cu pregătirile pentru începerea zidirii.

Propunerea deputatului Dr. V. Bologa din ședința a 3-a de-a primii pe tineri absoluți de gimnasia gratuit la teologie, apoi propunerea cu reducerea protopopiatelor și a deputatului Dr. Cristea de-a să primii și cu școli comerciale la teologie, — s'au predat Consistorului să vie cu propunere la anul asupra lor.

Adresa așternută Sinodului de Consistor în cauza întregirii plății preoților dela stat, adresă pe care Consistorul a și trimis-o la guvern, chiar nainte de a veni la Sinod, — a fost probată de Sinod, și Consistorul îndrumat să înainteze adresa și Casei magnaților, unde Ex. Sa Metropolitul va lupta și cu graiu viu doar' să fac schimbările de lipsă în acea lege.

Ședința VII. (30 Apr.) a. m.

Preș. Ex. Sa. Notar: Sergiu Medean.

Exc. Sa răspunde interpelării de ieri a deputatului A. A. Nicoară, în pricina dela Dobra. Fiindcă în cauza asta s'a luat deja hotărîre în ședința a treia, n'are ce mai răspunde meritoric interpelantului.

Dep. A. Nicoară se declară nemulțumit cu acest răspuns și face propunerea de urgență, că Consistorul să se îndrume a lua numai decât măsuri pentru curmarea acestor certe.

Nefiind de-ajuns sprignită, propunerea cade și Sinodul ia la cunoștință răspunsul presidial.

de spital în Băle, unde auzi o voce dulce întrebându-l cum îi este.

Tinêrul chirurg deschise ochii și văzu lângă pat o fată tinêră îmbrăcată ca „soră de caritate“, cu crucea roșie la braț, și care îl întrebă încă odată cum îi este.

În frigurile care îl chinuiau, fata i-se pără ca o ființă supranaturală, ca un ânger care venia să-l mângăie.

Luă din mâinile ei o bătură liniștitoare, o bêu încet-încet sprignit de ea, și adormi în ziua aceea, aruncând sored de caritate o privire în care se resfrângea atâta recunoștință, încât fata plecă de lângă rânit turburată, mișcată până la lacrimi, și roșie ca o fragă.

Timp de cinci zile cât ținu chinul tinêrului, Lisabetha se interesase de el.

Doctorul Müller dobândi dela primar voia, să aducă pe maiorul de Kerverguen în casa lui. Il așeză într'o cameră frumoasă și în care intra soarele îndată-ce răsăria.

Un îngrijitor francez fu pus lângă el. Doctorul Müller venia adese-ori să-l vază, constatând din zi în zi sporul însănătoșerii.

Lisabetha nu intra nici-odată cu tatăl său în camera Francezului, însă tinêrul maior știa să deslege limba bêtânei Gredel, servitoarea, și astfel afla ce făcea fata în fiecare zi, în fiecare ciază.

Gredel nu mai isprăvia cu »domnișoara noastră...« »Domnișoara noastră a făcut cutare lucru...« »domnișoara noastră a spus cutare lucru...«

Bêtânei îi turuia gura mereu și când venia vorba de tinêra-i stăpână, nu mai isprăvea cu laudele.

Nu trecu mult și maiorul putu să facă câțiva pași prin cameră. Gazda venia în fiecare zi, după amiază, să șază de vorbă cu bolnavul câte un ciaz și chiar două.

Doctorii vorbeau de meseria lor și Kobus rămase uimit de cunoștințele adânci pe care le avea Crăciun, mai cu seamă în ce privea chirurgia.

Totdeauna eșia îngândurat din camera rânitului și, după masă, să uita cu coada ochiului la fie-sa, zimbea și-și freca mâinile.

— Domnișoară, ce are domnul doctor? mi-se pare nu știu cum... zicea Gredel.

Lisabetha însă nu o asculta, ci îngrijia ca mâncările pe care avea bolnavul voie să le mănânce, să fie bine gătite și date la timp.

— Nu, Gredel, să nu duci încă bolnavului bulionul ăsta cu ou...
Sau:

— Trebuie să fie tocmai vremea.. dragă mea, tu o să uiți, și știi bine că tata ține mult să se facă toate lucrurile la vreme.

— Ce bună fată, ce inimă de aur, terice de omul care va pune mâna pe astfel de comoară! zicea Gredel în sine pe când îi ducea rânitului să mănânce.

Într'o zi — fericită pentru Francez, — fiindcă de dimineață primise o scrisoare dela unchiul seu, decanul, singura rudă pe care o mai avea, prin care îl mai înștiința că se începuse deșertarea teritorului, — doctorul Müller îi dete voe să coboare în catul de jos ca să mănânce îmouună prânzul.

Maiorul întră în sufragerie, sprignit de gazdă, și cea dintâi privire a lui fu pentru fată.

Lisabetha îi întinse mâna zimbând; pe urmă se uită unul la altul și ochii lor păreau căși spun: »În sfârșit te văz ear'!«

Müller zimbi, un zimbet neînțeles, și cu mâna arătă locul unde să șează tinêrul.

Pe când mâncau, fiind rugat și de tată și de fată, rânitul povesti, foarte mișcat, toată lupta Ostului, așa de grea; avu accente așa de nobile, așa de adevărate, pe când vorbea de nenorocirile țerei lui iubite, încât și doctorul și fie-sa plângeau.

Gredel, servitoarea, care ședea la spatele tinerei sale stăpâne, își ștergea mereu nasul, dovadă că era și ea foarte mișcată.

— În toată povestirea asta ai uitat să vorbești de tine, fătul meu, zise Müller luându-i mâinile. Șefii tîi mi-au spus ce fel

de om neprețuit ești; de aceea după-ce se va sfârși tot ce mai e de trecut din războiul acesta crâncen, ascultă ce am de gând să-ți propun:

Eu îmbêtănesc din zi în zi, dragul meu; din pricina asta bolnavii mei sufer; spitalul are lipsă, pentru operații mai cu seamă, de o mână mai sigură... Vrei să mă înlocuești tu, păstrându-ți calitatea ta de Francez; să te așezi să trăești pe pământul nostru primitor?

— Și dacă primesc, cine îmi va da curagiul să ajung și eu chirurg așa de meșter ca dumneata? răspunde Francezul cu o privire rugătoare; cine mă va încuragia, cine mă va susține în lucrările mele?

— Lisabetha! răspunde scurt doctorul Müller.

Tinêrul se sculă galben de tot; apoi se aruncă la picioarele fetei care, roșie ca și macul de câmp, îi dete mâinile.

— Domnule, d-ta ești vrednic să fi so-crul zise Gredel la urechea stăpânului seu.

Trad. de I. S. Spartali.

La județ: — Ai fost prins, Țigane, furând un ceasornic...

— Imi pare tare rău, dle președinte.

— Părerea aceasta de rău, și se va lua în seamă dacă e adevărată.

— E foarte adevărată domnule, pentru că n'am putut cu nici un preț să-l fac să meargă bine!..

Stipendiile pentru pedagogi, care până aci erau în număr de 28 și în sumă de 60 fl. s'au redus la 50 fl., înmulțindu-se astfel în număr la 34, spre a putea ajutama pe mai mulți.

Privitor la *sidoxie* s'a hotărât: Să susține sidoxia de 50 cr. de familie, având a se încassa dela 1898. Pentru cei doi ani de mai înainte, în cari nu s'a încassat, și deci nu s'au putut da protopresbiterilor ajutoare din ea, se lasă protopopiatelor să-și răsplătească cum or afla de bine pe protopopi.

Și până la încassarea sidoxiei însă, s'a votat o anticipație de 10.000 fl. din fondul general spre a se împărți între protopresbiteri, ear' după-ce va încurge sidoxia, suma să se pună napoi în fond.

Sedința VIII. (30 Apr. n.) d. a.

Președinte: Exc. Sa Metropolitul Notar: Ioan Moța.

S'a luat la cunoștință raportul consistorial despre împărțirea stipendiilor din fundațiunea »Andronic« (cunoscută cetitorilor noștri).

S'a primit a se introduce în școalele medii și teologie »Dogmatica ortodoxă« de Gr. Pletosu, prof. în Năsăud.

S'a primit propunerea dlui Dr. Mihai din sedința a VI-a de-a se aduna pe viitor datele despre contribuțiile poporului nostru pentru biserică și școală.

S'a luat la cunoștință raportul despre starea fondurilor și fundațiilor archidieceșane, din care se vede, că azi archidieceșana are în total în fonduri și fundațiuni 2.301.351 fl. și că creșterea de anul trecut a fost de 46.304 fl. Toate fondurile au crescut normal, afară de cel general administrativ și al seminarului, cari sânt prea îngreunate.

În vederea greutăților de întreținere, și fiindcă fondul seminarial nu mai birue, s'a urcat taxa pentru seminariști, dela 100 fl. la 120 fl. pe an.

S'a hotărât înființarea unui »Fond de asigurare« pentru zidirile bisericicești și școlare, îndatorându-se bisericile și școlile a se asigura la acest fond archidieceșan, nu mai mult la societățile străine.

Toate »rugărilor«, »plânsorile«, »memoriile« adresate sinodului, au fost predate consistorului spre rezolvire, consistorul fiind chemat a hotărâi asupra lor, nu sinodul, și venind ele la sinod numai din nepriceperea celor-ce înaintează an de an multe rugări »Sinodului«, crezând că mai iute pot dobândi ceva prin el.

Potopuri.

Asupra Vârșetului și ținutului lui, s'a descărcat Sâmbăta trecută, o furtună, despre care se vestesc grozăvenii, cum demult nu s'au mai văzut.

Apele s'au revărsat, și au crescut așa de mari, cât au străbătut pe uși și pe ferestre în case! Păreții de pază, zăgazurile, groși de câte un metru, au fost pe multe locuri rupți de apă. Nălțimea apei a fost cu 12 centimetri mai mare ca cea din 1882, când fusese earăși foarte amenințătoare și când mulți oameni s'au și înecat.

Pe hotarul comunei Rudricz a bătut și peatră din greu. Dar' cea mai mare pagubă a pricinuit-o ruperea de nor viilor, cari erau frumos îngrijite, și cari sânt acum în o stare de plâns: pe aiurea le-a smuls vițele din rădăcină și le-a dus, pe alte locuri le-a coperit cu pături de nêsip și pământ groase de câte-o palmă și mai bine! Mai mulți gospodari au singuratici pagube de mii de floreni. Păgubiții sânt Sârbi și Unguri. Câteva case s'au dărâmat.

Asemenea vești vin și dela Temes-Kutas.

Solgăbireul și gendarmul.

— O pățanie interesantă. —

Gendarmii la noi încep a se lua ei înșiși, tot mai în »serios«. Încezuți că nu li-să face nimic de câte-ori chinuiesc și batjocoresc pe bietul țeran român, ei încep azi a se purta la fel de brusc și față de »domni«, socotindu-se pe sineși mai mari »domni«, ca ori-ce domn. Următoarea pățanie care a avut loc Sâmbăta trecută la Piski, împătășită »G. Tr.«, ne dovedește bine aceasta. Eată întâmplarea:

În 30 Aprilie solgăbireul cercului Deva, Csulay Lajos, se afla în gara stațiunii Simeria (Piski) în drum spre casă. Preumblându-se pe peron, zări un gendarm, care era tocmai în serviciu.

Fisolgăbireul se apropie de gendarm și, conștient de poziția sa ca prim funcționar administrativ în cerc, întreabă pe gendarm cum îl cheamă?

Gendarmul, măsurând cu privirea sa de sus până jos pe fisolgăbireu, îl întreabă la rândul seu răstit: Mi köze hozzá? (Ce-ți pasă D-Tale?)

Fisolgăbireul, genat totodată de grosolănia gendarmului și văzând, că publicul din jur privește cu mirare la această scenă, așteptând ce o să urmeze, zise în ton energic către gendarm, că dînsul are drept să-l întrebe cum îl cheamă și să-l facă responsabil de aerul arrogant, ce a îndrăsnit să-l ia față cu el gendarmul!

Atunci gendarmul, luând poziție și răs-tindu-se din nou către fisolgăbireu, îi strigă furios: »Fogja be a száját, mert különbön rögtön letartoztatom«, (Ține-ți gura, căci la din contră numai decât te închid).

Își poate închipui ori-și-cine în ce poziție se afla fisolgăbireul, când gendarmul și după-ce îi descoperise, că dînsul e fisolgăbireul cercului, n'a încetat cu grobianitățile sale și cu amenințările, că-l va deținea!

În mijlocul ilarității publicului adunat în jurul lor, solgăbireul fu nevoit să se urce în tren și să grăbească acasă, ca apoi de-acolo să facă pașii oficioși în contra gendarmului atât de increzut!

Pilde millenare.

— Un fost ministru bancrotat. —

Contele Festetic Andor a fost ministru unguresc de agricultură până înainte cu 2 ani, și e »sfetnic din lăuntru« al M. Sale Impăratului și deputat în dietă și decorat cu medalia coroanei de fer și, scurt, »domn« mare. Și acest »domn mare«, azi e un nenorocit și un nime mare! Viața de nemeș ungur ce ducea, l'a împins departe-depart. Avea o moșie întinsă, după care ar fi putut trăi cinstit, dar' moravurile millenare maghiare de care era și »Măria-Sa« molipsit cum sânt toți cei ca el, îi cereau cheltueli mult mai mari ca venitele. S'a pus pe făcut datorii. Dela o vreme nu le-a mai putut plăti și săptămăna trecută i-s'a vëndut la dobă toată moșia, tot ce avea, dând Jidani 211.000 fl. pe ea. Din asta însă abia se acopere a 7-a ori a 8-a parte din uriașă datorie, ce fostul ministru are! Eată, drept iconă, câtă era numai datoria întabulată pe averea lui nemișcătoare:

Banca din Gyanafulu datoră de 3500 fl.; locuitorul Markbreit din aceeași comună 23.451 fl.; Reichenfeld Adolf din Győr 15.000 fl.; apoi: firma Reiner et Marx din Graz 15.000 fl.; banca »Union« din Viena 67.840 fl.; Castelli Adolf, locuitor din Sibiu 9644 fl.; Cassa de păstrare din Canija-mare 15.000 fl.; »Országos magyar járadékbank« 43.500 fl.; firma Kramer din Budapesta 7500 fl.; Löwenstein din Sâmbăta 30.000 fl.; adv. Fürst din Cinci-biserici 50.000 fl.; Banca regnicolară centrală ungară 12.000 fl.; Banca din Keszthely 2000 fl.; Banca din Győr 15.000 fl.; avocatul Hertelendy din Canija-mare 5000 fl.; »Prima bancă de păstrare« din Pesta cu un cambiu 24.600 fl.; cu alt cambiu 8100 fl.; »A magyar lezámitoló és pénzváltobank« cu un cambiu 25.000 fl.; cu alt cambiu 6650 fl.; Banca comitatului Somogy odată 15.000 fl.; altă-dată 3400 fl.; locuitorul Kassay János din Timișoara 10.000 fl.; locuitorul Gubanyi din Szkolja cu o obligațiune 32.000 fl.; cu altă obligațiune 24.000 fl.; Banca comitatului Albei 45.000 fl.; locuitorul Stern din Papa 12.500 fl.; firma Rechnitz Herman din Viena 15.000 fl.; firma Schapringger din Cinci-biserici 12.000 fl.; Cassa de economii din Vesprim 25.000 fl. etc. etc.

Astăzi omul e răinas sêrac ca un liliac.

»Budapesti Hirlap«, scriind un lung articol asupra acestei triste figuri din viața domnească ungurească, îl încheie cu cuvintele:

»Astfel ajung la sapă de lemn acei domni maghiari, cari nu joacă cărți și nu-și petrec, ci joacă la bursă, speculează și politizează!« —

»Viața noastră publică e plină cu astfel de oameni, în oficii, în comitate, în dietă; toți aceștia ajută a duce la sapă de lemn Ungaria și pe poporul ei«.

CORRESPONDENȚA

Zlatna, Aprilie 1898.

Dle Redactor,

În ziua de 15/27 Aprilie a. c. se aștepta sosirea dlui Petru Popoviciu, care ales și în-tărit, se reîntorcea acum și trihotosit ca protopresbiter gr.-or. pentru tractul Abrudului. O primire frumoasă i-s'a făcut în tot percursul călătoriei sale până la Abrud. La Zlatna, era adunată la gară preoțimea și învățătorimea, și o frumoasă cunună de dame, apoi -elevii dela școala gr.-or. La sosirea trenului în numele preoțimii dincoace de »Dealul-mare« l'a bineventat parochul din Zlatna Emanuel, ear' în numele învățătorimii Giurca, la ce dl protopop le-a mulțumit în termeni aleși și călduroși. La poarta bisericii se aflau numeroși studenți frunțași din Zlatna, cari au venit să vadă cum va fi primirea. După ceremonialul bisericesc obicinuit și după înălțarea rugăciunilor, publicul s'a întrunit la un

dejun vesel, familiar, de unde apoi pe la 11 ore, au plecat în frumos convoiu spre »Dealul-mare« și Abrud.

Sosiți în vârful Dealului-mare, după o scurtă pauză, plecăm de vale, unde așteptau călăreți și trăsuri cu întimpinători din Abrud și jur. În numele celor veniți a bineventat parochul din B.-Poeni I. Adamoviciu, plecând apoi convoiul mărit încă spre Abrud. În B.-Cerbu la poarta bisericii împodobită cu verdeață și cu tricolorul român, parochul I. Todesc a bineventat pe trecător.

La capetul Abrudului alt public eșise întru întimpinare, — petrecând pe noul protopop până la biserică. Aci în numele tractului bineventează parochul din B.-Isbita N. Băeșan, — ear' protopopul îi mulțamește, promițând că va lucra în toată vieța cu zel și abnegațiune pentru înflorirea bisericii și mărirea neamului.

Sara s'au întrunit earăși cei cu inimile vesele la o cină comună, la care sexul frumos era podoaba. Să înțelege de sine că toasturile încă nu au lipsit. Primul a fost ridicat de noul protopop pentru Metropolitul, al II-lea pentru protopop, apoi altele mai departe.

A fost o voce bună până târziu în noapte, când ne-am depărtat fiecare ducând cele mai plăcute suveniruri.

Vicu.

NOUȚĂȚI

Producțiune populară în Orăștie. Pe de azi o săptămână, Sâmbătă în presara de 3/15 Maiu, s'arangează în Orăștie o mică producțiune populară, în sala otelului »la Leul-de-aur« (Csösz). O trupă de flăcăi țerani, sub conducerea dlui inv. dir. C. Baicu, s'pregătește să joace piesa populară »Cărlanii« de C. Negruzzi, apoi »Călușerul și Bătuta«. Dar' programul serii va cuprinde și alte puncte de desfătare pentru public. Venitul curat se va dărui »Fondului de convict dela gimnasiul din Brad«. După producție va urma dans. Rugăm de pe acum pe onorata inteligență română să iee întreagă parte, contribuind la mărirea însemnătății sărbării.

M. S. Regele Carol I. al României, va face vizita politică de mult plănuită, la curtea Impăratului Rusiei, în luna viitoare Iunie.

Mari pregătiri de sêrbare fac ungurii Ardeleni pe 30 Maiu la Cluj. În 30 Maiu, adevărată sărbătoare de 50 de ani decând ei au decretat în dieta ardeleană ținută la Cluj, contopirea Ardealului cu Ungaria (Uniunea) spre binele lor și răul Românilor. De aceea s'pregătesc cu sêrbări însuflețite.

Producțiune teatrală împreună cu concert și dans în Băița se va arangea la 14 Maiu st. n. a. c. în sala dela Pomul-verde.

S'va cânta întâi »Zina a apus« de ***, de corul bărbătesc din loc. Apoi se va juca piesa »Cărlanii«, vodevil într'un act de Con. Negruzzi, prin dnii Cornel Gradina, Artemiu Balasiu, Nicolau Igna, d-șoara Virgilia Lazar și d-na Leontina Balasiu. — La urmă se va cânta »În pădure« de ***, de cătră corul mixt. După producție va urma dans.

Examenle de vară din protopopiatul gr.-or. al Orăștiei s'vor ținea sub presidul protopresbiterului Dl Vasile Domșa în următoarea ordine:

în 7 Maiu st. v. Gelmar, Bințint, Pischint;
" 8 " " " Sêrêcsêu, Acmar, Balomir;
" 10 " " " Ludești, Orăștieora-de-jos;
" 11 " " " Beriu, Orăștieora-de-sus;
" 12 " " " Dêncul-mare, Dêncul-mic, Tămășasa;
" 13 " " " Simeria, Petreni, Măgură;
" 14 " " " Jibot;
" 15 " " " Pricaz, Turdas, Mărtinești;
" 17 " " " Vaidei;
" 18 " " " Căstău, Șibișel;
" 19 " " " Romos, Romoșel;
" 27 " " " Vinerea;

Ear' la școala capitală din loc se va anunța la timpul său.

Dorim a putea înregistra de pretutindenea un »bun seceriș«.

Institut de credit în Sighișoara. Protopopul D. Moldoven dela Sighișoara, concheamă pe 8 Maiu n. pe inteligența de acolo și din jur la o consfătuire în scopul de-a înființa și acolo o bancă românească.

Concert militar a avut loc în Orăștie Marți sara (în 3 Maiu) în sala hotelului Széchenyi. A fost bine cercetat. Toate locurile, la mesele așternute, cuprinse. S'a petrecut până la miezul nopții. Despre reușita concertanților înșiși, musica dela Alba-Iulia, nu mai încape vorbă. Toate punctele au fost executate cu acurateță militară și în chip măestru.

Cum scad banii Spaniolilor în preț. E îngrigitor pentru biata Spanie, cum își perde zi de zi creditul în afară. Banii ei de argint ori aramă, sânt primiți în afară în preț tot mai mic. Sunt abia la începutul războiului, și deja francul Spaniol are preț mai mic și ca francul grecesc, care și el, în urma războiului nenorocit cu Turcii, e slab prețuit. Agiul (deosebirea de preț a banilor la vămi), e deja pentru banii Spaniol 97 la sută! Adecă la vamă dai aproape doi franci Spaniol pe un franc al țerii vecinii!

Intrunire agricolă. Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiuului«, la dorința trunțașilor din vrednica comună Sebeșul-superior (din părțile Avrigului), va ținea în această comună, Duminecă în 8 Maiu n. o intrunire agricolă, în care se va vorbi poporului despre cultura mîrețurilor măiestrite și a fênațelor dela munte; despre însemnătatea tovarășilor agricole; despre înșenarea vitelor; și despre însemnătatea însoțirilor de credit sătești, sistem Raiffeisen.

Mult a făcut și mult face spre binele și înaintarea economică a poporului nostru din acele părți, această »Reuniune«, condusă cu multă pricepere de d-nii D. Comșa, profesor la seminarul din Sibiu, ca președinte, și Victor Tordășianu, secretar.

Teatru germân în Orăștie. Joi în 5 Maiu n. s'a dat în Orăștie o reprezentațiune teatrală, »Die goldene Eva«. E prima reprezentațiune, prin care trupa germână din Brașov s'a recomandat publicului local, având se urmeze un șir de 12 reprezentațiuni. A doua reprezentațiune va urma mâne, Duminecă, sara. N'avem decât cuvinte bune la adresa trupei, care joacă cât se poate de desvîrșit.

Ultime știri

Războiul.

Azi, Vineri, sosește știrea, că Americanii au isbit a trece trupe pe pământul Cunei, spre a se împreuna cu trupele răsculaților. Au fost atacați de cavalerie spaniolă, dar' au bătut-o și fugărit-o. Americanii, se vestește, pușcă cu o siguranță uimitoare! Curagiul lor e mare, așa că și pe uscat e teamă c'o să le umble Spaniolilor tot așa de rău!

AMICIȚIE — DISTRACTIE

Bunicii... Nepoții... bunătăți personificate! Regretă numai imposibilitatea prezentă de a se retrage și ei în un... corn de rai.

Gurile rele... bunătăți... spoite! Regretăm imposibilitatea permanentă de a-le trimete în un... fund de iad. Tai! Tai!

Bubișu

CHESTII ȘCOLARE

»Statul învățătoresc popular în oglinda timpului modern«.

Lucrare premiată de »Allgemeine Lehrer-Zeitung« (Urmare.)

IV. S'privim acum acele cause, cari dau naștere acestor deșconsiderări. Mai întâi obvine împregiurarea, că la cei mai mulți oameni, când vine vorba de învățător, încă tot figura celui dascăl (Schulmeister) de demult, jumătate cu ris, jumătate cu părere de rău, le plutește înaintea ochilor, dascăl care după cultură, lucru și preț, a fost măestru, ear' în privința autorității a stat mai pre jos decât acesta! Susține părerea aceasta și cea împregiurare, că în lipsa de învățători, încă tot se mai aplică de acei indivizi, cari n'au nici o pregătire, ori o pregătire plină de lacune, și că chiar între cei destul de calificați se află nenumărați, cari nu continuă mai departe, și așa, atât în știință, cât și în morală, tot mai mult se scufundă, în loc de a se ridica. Conceptul dară ce și-l formează publicul despre învățător e, — după-ce nu numai nu s'a perdut din memorie tipul timpului trecut, ci mai vine și cel din timpul modern, în legătură cu o calificațiune slabă și în urma neglijinții, imaginea învățătorului spiritualmente sêrac.

Învățătorul modern după stat și cultură în genere, e încă recrut, parvenit. Pe acesta apoi rar, sau mai bine zicând nici decât, n'î iubesc. Pe cei »liberali« îi află lumea îmbulzitori și ca atari incozoi; ceialți, cari au ceva în găvălie, ușor devin invidiași.

Îndeosebi au ajuns învățătorii a fi incozoi pentru aceia, cari până acum au domnit peste ei, dela cari apoi s'a detras această supremație.

Și aceștia's adesea preoții, cari în necazul lor, uneori pas de pas vreau să înjosască pe învățători și fac lumea să creadă, că trebuiesc luați mai de scurt, pentru-că sunt prea »liberi«. Ei privesc nisuița învățătorilor de a se eman-

cipa de sub domnia preoților, ca-și-când aceștia ar voi desbinarea școlii de biserică, sub ce, după ei, nu e a să înțelege mai puțin ca scoaterea religiei din școală. Că teoria aceasta nu corăspunde adevărului, cu aceasta nime nu-și mai sparge capul. La care învățător i-ar plesni în cap scoaterea religiei din școală? Să poate întempla, că unul sau altul dintre cei mai tineri își iartă o netacită în privința aceasta, partea cea mai mare a învățătorimii însă, de-și nu de propunerea religiei în forma de astăzi, dar în sine e cuprins de stima cea mare a religiei. Că purcederea aceasta a tumultului fără judecată, ce neîntrerupt sibiară la urechi, strică autorității învățătorimii, e de înțeles.

Materialismul practic încă stă ca pedecă în cale spre a înțelege chemarea învățătorului din punct de vedere mai înalt și prin aceasta apăsarea adevărată a învățătorimii. Poporul mai cu samă, nu vede în învățător pe educatorul copiilor săi, ci numai pe »slujbașul«-seu, care pentru o plată anumită, în un timp anumit, atâta cunoștință și dexteritate câștigă cu elevii săi, de câtă aceștia au lipsă în viață. Mirare e așa dară, dacă oamenii, în o privință ore-care, prețuesc mai mult vitele de cât pe copiii lor, întrucât adevărat, de e vorbă de prăsierea animalelor nu se spărie de nici o jertfă bănească, dar se ceartă când trebuie să dea copiii lor numai câțiva bănuți pentru un caiet? că nu-și aduc aminte a îngriji de creșterea fizică a copiilor lor, până nu cade unul la pat? că pe copiii lor îi chină cu muncă peste măsură, și înainte de timp îi fac schilavi, că în decursul anului școlar întreg nu-și rup atâta timp, ca să întrebe pe învățător despre purtarea și înaintarea copiilor lor. Puțin socotesc despre școală, care, după părerea lor, le »opăcește« copiii dela un lucru de mai multe zile ce le-ar aduce dobândă, ear școala nu le dă nici o răsplată pentru această.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu.

Concurs

Pentru ocuparea unui post de **practicoant-comptabil** la **Asociațiunea de anticipațiune și credit „Hatiegana“** în **Hațeg**, cu salar anual de 360 fl. v. a. și eventual din venitul net remunerațiune sau tantiemă, încât o va statori adunarea generală ordinară.

Reflectanții au a-și așterne petițiunile până inclusive **25 Maiu 1898**, instruate cu următoarele documente:

1. Atestat de botez și eventual stadiul obligamentului militar.
2. Atestat despre purtarea morală.
3. Atestat despre presenta ocupațiune.
4. Atestat școlar, că au absolvat cu succes bun la vre-o școală comercială superioară în patrie.
5. Cunoștința limbilor română și maghiară în vorbire și scriere.

Preferiți vor fi, cari au și praxă la vre-un institut de bani din patrie.

Din ședința direcțiunii Asociațiunii de anticipațiune și credit **„Hatiegana“** în **Hațeg**, ținută la **28 Aprilie 1898**.

(330) 1—2

Direcțiunea

133 număr.
1898.

333 1—1

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1897. évi 5847. polg. számú végzése következtében L. Hosszu Ferencz dévai ügyvéd által képviselt „Hunedora“ előlegezési hitelszövetkezet javára Ilie Militon és társai h.-dobrai lakosok ellen 64 frt kr. s jár. erejéig 1897. évi szeptember hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és Neamtz Joszif és Tomutza Lajosnál 354 frtra becsült lovak, lószekér, hámok és talpra épített épületekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a maros-illyei kir. bíróság 760 1898. számú végzése folytán 64 frt kr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi május hó 28.

napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 37 krban biróilag már megállapított költségek erejéig H.-Dobran a községi házánál leendő eszközlésére 1898. évi május hó 9. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el tognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is foganatosítottatni fog.

Kelt Maros-Illyen, 1898. évi április hó 13. napján.

Hegyesy Károly,
kir. bírósági végrehajtó.

Calfă și învățăcel de prăvălie!

În prăvălia de manufactură a subscrisului se primește numai decât

o calfă tineră

precum și un învățăcel, care se cunoască limbile streine. Vor fi preferiți cei-ce vor avea cel puțin două clase gimnasiale.

Ieu Lazaroiu
comerciant în Orăștie.

(336) 1—

Sz. 2786—1897.

(329) 1—1

tlkvi.

Arveresi hirdetmény kivonata.

A hátszegi kir. bíróság mint tlkvi hatóság Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt lugosi gör.-kat. káptalan gondozása és kezelést alatt álló papi özvegyek és árvák alapja végrehajtónak Albulésk Ruszalin és neje Jovenyész Maria bukovai lakosok végrehajtást szenvedők elleni ügyében közhirrre teszi, hogy végrehajtónak 300 frt tőke, ennek 1896. évi január hó 2-től járó 7% kamatai, a jelenlegi 10 frt és a még felmerülendő költségek iránti követelésének kielégítése végett Albulésk Ruszalin és neje Jovenyész Maria végrehajtást szenvedőknek a dévai kir. törvényszék (hátszegi kir. bíróság) területéhez tartozó Bukova községi 51. számú tjkvben A † 1—7. 9. 10. rend sz. ingatlanait rendszámokénti részletekben, az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 523. frt tevő kikiáltási árban az **1898. évi július hó 5-ik napján d. e. 10 órakor** Bukova községének előljárója házánał megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik fele részét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárhoz befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A kir. bírósági mint telekkönyvi hatóság.

Hátszegben, 1897. október hó 25-én.

Savu, kir. albiró.

Szám 8089—1897

(333) 1—1

tlkvi.

Arveresi hirdetmény.

Jorgován Péter brizniki lakos végrehajtónak Kurtyán Antonie brizniki lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 65 frt 60 kr. per és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 6 frt 65 kr.

és a még felmerülendő költségeknek Pogácsnik Miksa ügyvéd 31 frt tőke és járulékaiknak kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a dévai kir. törvényszék (a maros-illyei kir. járásbíróság) területén levő Briznik községben fekvő a brizniki 71. sz. tjkvben Kurtyán Antonianak A † 1 r. 132. 133. hrsz. a. 1/3 részére 367 frt 2 r. 796 hrsz. a. 1/3 részére 43 frt 3 r. 860 hrsz. a. 1/3 részére 30 frt 4 r. 902 hrsz. a. 1/3 részére 2 frt 5 r. 940 hrsz. a. 1/3 részére 3 frt 6 r. 1023/3 hrsz. a. 1/3 részére 16 frt 7 r. 1025 hrsz. a. 1/3 részére 16 frt 8 r. 1866. 1869. hrsz. a. 1/3 részére 34 frt 9 r. 1874. 1875. hrsz. a. 1/3 részére 5 frt 10 r. 1978/1. 1982. hrsz. a. 1/3 részére 18 frt 11 r. 2015 hrsz. a. 1/3 részére 8 frt 12 r. 2047 hrsz. a. 1/3 részére 1 frt 13 r. 2050 hrsz. a. 1/3 részére 5 frt. 14 r. 2098. 2099. hrsz. a. 1/3 részére 14 frt-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik az alábbi árverési feltételek alatt.

Az árverés megtartására határidőül **1898. évi június hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája** Briznik községhezához tűzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt m. kir. igazságügy ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kvi. tszék tkkvi hatósága.

Déván, 1897. december hó 31-én.

Fábián Imre,
kir. tszéki bíró.

Moartea cloțanilor

(Felix Immisch, Delitzsch)

este materia cea mai bună pentru a otrăvi repede și sigur cloțani și șoareci. Nu e vătămător oamenilor și animalelor de casă. Se capătă în pachete cu câte 30 cr. la farmacia: **N. Vlad** din **Orăștie**.

(331) 1—5

Szám 2870—1898

(328) 1—1

tlkvi.

Arveresi hirdetmény.

A hátszegi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt Bács János hátszegi lakos végrehajtónak Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt néh. mácsói lakos Láda Mihály hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhirrre teszi, hogy végrehajtónak 133 frt tőke, ennek 1894. évi május hó 2-ik napjától járó 8% kamatai, 31 frt 45 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási, valamint a jelenlegi 8 frt és a még felmerülendő költségek iránti követelésének kielégítése végett néhai Láda Mihály lui Mihály végrehajtást szenvedőknek a dévai kir. törvényszék (hátszegi kir. bíróság) területéhez tartozó Mácsó községi 72. számú tjkvben A † 4—21 rendsz. ingatlanait rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 755 frtot tevő kikiáltási árban az **1898. évi június hó 2-ik napján d. e. 10 órakor** Mácsó községének előljárója házánał megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár fele részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik fele részét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 6% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói

letéti pénztárhoz befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Hátszegben, 1897. október hó 13-án.

A kir. bíróság mint tkkvi hatóság.

Savu, kir. albiró.

Szám 170—1898

(334) 1—1

kir. végrh.

Arveresi hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróságnak 99/1896. számú végzése folytán Dr. Moldovan Silvius szászvárosi ügyvéd által képviselt «Ardeleana» szászvárosi pénz és hitelintézet foglaltató javára Fodor Gyula szászvárosi lakos ellen 150 frt tőke ennek 1892. évi december hó 7-ik napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 27 frt 45 kr. és árverés kitézési 1 frt 70 kr. költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 360 frtra becsült butorokból álló ingóságok, nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróságnak 3114 1898. polg. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen Szászvároson adós lakásán leendő eszközlésére **1898. évi május hó 20-ik napján délelőtti 1/2 11 órája** határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében csakis készpénz mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. évi t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint létszen kifizetendő.

Kelt Szászvároson, 1898. évi május hó 2-án.

Rácz Árpád,

kir. bir. végrehajtó Szászvároson.

Szám 6479—897

(335) 1—1

tlkvi.

Arveresi hirdetmény.

A hátszegi kir. járásbíróság mint tjkvi. hatóság Tomony Moizáné sz. Avrameszk Anucza, Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt végrehajtónak Avrameszk János volt kis-csulai lakos végrehajtást szenvedő ellen ügyében közhirrre teszi, hogy végrehajtónak 1889. évtől kezdve évenként járó 25 frt elvont haszón, 69 frt 30 kr. eddigi megállapított per. és végrehajtási valamint a jelenlegi 9 frt 35 kr. és a még felmerülendő költségek iránti követelésének kielégítése végett néhai Avrameszk János végrehajtást szenvedőknek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. bíróság területéhez tartozó Kis-Csula községi 18. számú tjkvben A † 30—33. 35—55. rend számú egész ingatlanait, az ezen tjkvből végrehajtási zálogjoggal terelve, a 184. sz. tjkvbe átvitt A † 1 rdszámú jelenleg Mokony Joszif és neje Arimiony Szalomie nevén álló egész ingatlan és a kis-csulai 40. sz. tjkvben. A † 3. 4. 6. 8. 11. 12. 18—29 és 31. rendszámú ingatlanokból 1/8 részt tevő jutalékát rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 403 frt 19 kr. tevő kikiáltási árban **1898. évi július 13-ik napján d. e. 10 órakor** Kis-Csula községének előljárója házánał megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik felerészét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárhoz befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság

Hátszegben, 1898. április hó 16-ik napján.

Savu, kir. albiró.